

І, як у казці, юнак тричі стинається з представниками зла. Він, демонструючи чудеса героїства й відваги, самотужки виходить на герць не з паном, який постає уособленням Змія, а з його помічниками – викрадачами коханої.

Вдруге він не веде бій з антагоністами, а спрямовує розумові і фізичні зусилля на те, щоб визволитися з ув'язнення. І, як герою казок, персонажу Г. Хоткевича вдалося реалізувати свій намір, дякуючи як власним зусиллям, так і чудесній небесній допомозі.

Втретє богатир-месник безпосередньо зіштовхнувся з князем-Змієм і вбив його. Ставши розбійником мимоволі, він змушений рятуватися втечею. У подібну ситуацію (герой обирає шлях втікача, відстоявши честь своєї дружини) письменник ставить героя повісті «Довбуш». Оповіданням «З давнини» Г. Хоткевич запропонував ще одне прочитання характерного для його творчості мотиву «благородного розбійника».

Персонажна система твору «З давнини» нагадує класифікацію казкових героїв, запроповану Л. Дунаєвською: добротворці, злотворці, знедолені. Центральною постаттю оповідання постає юнак, який посідає низьке соціальне становище: сирота, годованець чужої родини, кріпак. Статус соціально упослідженого споріднює персонажа Г. Хоткевича з казковим героєм. Злотворці рухають сюжет авторського твору. До цієї категорії належить аморальний і розпусний князь-Змій, та його приспівники. Казкову королівну, яку послали в данину Змієві, нагадує героїня твору: «Маруся, наче жертва якась обречена, накинула хусточку» [Хоткевич: 49].

Отже, фольклорну генезу має низка елементів поетики оповідання Г. Хоткевича «З давнини»: мотиви визволення нареченої, змієборства, чудесної допомоги; образи Змія, Кирила Кожум'яки, князівни-знеделеної; характерне для казки протистояння дійових осіб, щасливе завершення пригод головного героя, прийоми потроення, повторення тощо.

Література

1. Грушевський М. Історія української літератури: в 6 т., 9 кн. Київ: Либідь, 1993. Т. 1 / упоряд. В.В. Яременко; авт. передм. П.П. Кононенко; прим. Л.Ф. Дунаєвської. 392 с.
2. Хоткевич Г.М. Авірон; Довбуш: повісті, оповідання / упоряд.; авт. Передмови Ф.П. Погребенник. Київ: Дніпро, 1990. 559 с.

ШКУРКО Олена

канд. наук із соц. комунікацій, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ НАУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах бібліотечна установа перетворилася з книгозбірні на комплексний бібліотечно-інформаційний, науково-дослідний і культурно-просвітницький центр. Сучасна бібліотека як соціокультурний центр – це

інтегративні форми роботи, використання варіативних моделей бібліотечного обслуговування дозвіллевих чи наукових потреб користувачів, що сприяє задоволенню культурних та освітніх потреб, самореалізації, самоосвіти, самовдосконаленню в будь-який час [Середа: 108].

Глобальна пандемія сприяла цифровізації вищої освіти, що, у свою чергу, обумовлює зміни соціокомунікаційної діяльності наукових бібліотек, нові форми обслуговування здобувачів вищої освіти. Сучасні умови освітньої діяльності визначають актуальність соціокультурної діяльності наукових бібліотек закладів вищої освіти (ЗВО).

Більшість бібліотек ЗВО швидко адаптувались до нової парадигми освіти, активно впроваджуючи у свою діяльність онлайн-сервіси, зокрема онлайн-заходи, віртуальні виставки, презентації книг, віртуальні довідки, вебінари, круглі столи, тренінги тощо. У відповідь на зміни у соціокомунікаційному середовищі відбувся розвиток інноваційних бібліотечних послуг у форматі 24/7, розширилася їх номенклатура.

Для зручності користувачів на сайті Науково-технічної бібліотеки (НТБ) Національного авіаційного університету (НАУ) був розроблений новий сервіс «Дистанційні послуги», де зібрані всі послуги, які надаються в режимі онлайн: реєстрація онлайн, інформаційні довідки, бібліографічні ресурси, доступ до повнотекстових баз даних (БД), консультування користувачів, електронна доставка фрагментів документів, оформлення списків літератури за вітчизняними та міжнародними стандартами, електронне замовлення книг, визначення індексів УДК, організація онлайн заходів, книги для відпочинку тощо. Для студентів бакалаврату представлені електронні комплекти підручників, що доступні онлайн у форматі Doc та HTML для тих, хто працює з телефону.

Як і електронні комплекти підручників, Інформаційний бюлетень нових надходжень НТБ НАУ зі сканованими обкладинками видань, анотаціями та інформацією щодо віртуальних виставок, доступів до БД надсилається зареєстрованим користувачам.

Цифрове середовище робить діяльність бібліотек більш динамічною, доступною для значної кількості користувачів, як реальних, так і потенційних, відкриває можливості для подальшого розвитку. Воно зумовило появу в діяльності сучасних бібліотек нових функцій. Тепер вони мають бути й навігаторами мережевих ресурсів, менеджерами контенту, редакторами сайтів, консультантами щодо роботи в соціальних мережах, організаторами інтерактивного спілкування тощо [Кузьменко: 28].

Практика роботи НТБ НАУ свідчить, що дистанційне навчання здобувачів вищої освіти сприяло покращенню якості обслуговування користувачів завдяки ефективному використанню ресурсів, впровадженню нових форм та видів соціокультурної діяльності, переведенню широкого спектру послуг в онлайн-формат, урахуванню пропозицій користувачів, виявлених у соціологічних дослідженнях бібліотеки.

Література

1. Серета Т. Бібліотека як центр соціокультурних комунікацій. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2019. Вип. 55. С. 107-116.
2. Кузьменко О. І., Загуменна В. В. Бібліотека як соціокультурний публічний простір: трансформаційні зміни. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 4. С. 24–31.

ЮЛДАШЕВА Світлана

канд. філол. наук, доцент, м. Київ

АКТУАЛІЗАЦІЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОТВОРЧОСТІ В УКРАЇНІ

Проведена в Україні правова реформа висвітлила цілу низку проблем, без розв'язання яких створення ефективної правової системи є неможливим. Одним із головних завдань такого вдосконалення нормотворчої діяльності органів державної влади в Україні є уніфікація нормопроектувальної або законодавчої техніки.

В Україні на законодавчому рівні, на жаль, поки що немає закону, в якому б закріплювалися не тільки правила законодавчої техніки, а й вимоги, які б ставилися перед законотворцем, тобто дотримання основних принципів правотворчості. Такими принципами можуть бути, наприклад:

- принцип законності, який би забезпечував верховенство Конституції України в законотворчій діяльності;
- принцип демократизму, який би забезпечував вільну, активну і рівноправну участь громадян, висококваліфікованих спеціалістів держави в проектуванні, обговоренні проєктів правових актів, урахування їх думок, пропозицій;
- принцип захисту прав і обов'язків законних інтересів, який би проголошував найбільшою цінністю суспільства і держави людину, її права, гарантії їх реалізації. У процесі законотворчості повинні гарантуватися конституційні права громадян;
- принцип науковості – використання в законотворчій діяльності результатів наукових досліджень. До того ж, участь наукових працівників має бути правилом, а не винятком.

Приймаючи законодавчий акт, особливу увагу, на наш погляд, слід приділяти додержанню методології прийняття закону: потребі і соціальному інтересу в такому законі; цілям, які досягатимуться за допомогою закону; достатності засобів, якими запроваджується закон; визначенню конкретних адресатів закону; системі контролю за його виконанням.

Варто окреслити й наболілі проблеми законотворчого процесу: необхідність створення термінологічного словника законодавства, системи юридичної адаптації законодавства, впровадження практики відслідковування нових нормативних актів і оперативного внесення поправок.